

2018.

Think tank for strategic studies - Osijek (Croatia)

Panon

Institut za strateške studije - Osijek (Hrvatska)

ŠTO JE THINK TANK I OSNOVE MAKRO PROJEKTA „LOKALNI RAZVOJNI MODEL“

Dr. sc. Milan Ivanović

Vukovar, 19.2. 2018.

Sadržaj

1. Pojam i hrvatski naziv za think tank
2. Panon - institut za stareške studije
3. Makro projekt „LOKALNI RAZVOJNI MODEL”

Pojam 'think tank' (analitički centar)

- Izraz (eng.) Think tank u komotnijem prijevodu je naziv za organiziranu skupinu stručnjaka koja promišlja određene teme, a u praksi = neprofitna organizacija za promišljanje javnih politika i zagovaranje.
- Te institucije djeluju kao most između akademskih i političkih zajednica te služe javnom interesu kao neovisni glas koji (svoja) primijenjena i temeljna istraživanja prevodi u jezik i oblik razumljiv, pouzdan i dostupan političarima i javnosti.
- Glavni proizvodi ovih organizacija su: knjige, monografije, konferencije, seminari, formalne i neformalne rasprave s političarima, državnim dužnosnicima i ključnim dionicima javnih politika.

Think tank for strategic studies - Osijek (Croatia)
Panon
Institut za strateške studije - Osijek (Hrvatska)

'2016.

ŠTO JE THINK TANK -
osnovne funkcije
analitičkog centra

Dr. sc. Milan Ivanović
Osijek, 19.4.2016.

www.panon.eu/

- BRZINA UDVOSTRUČAVANJA ZNANJA
- OBAVEZA SVAKODNEVNOG UČENJA
- ZNANJE - EMOCIJE - INTERESI
- Politika (od nacionalne do lokalne razine) ne koristi znanost i struku

SVE PIŠE u našim
KNJIGAMA
- ali knjige treba čitati

Panon
Institut za strateške studije - Osijek (Hrvatska)

Početna Panon Slavonija i Baranja Projekti Aktualno Multimedija Panon klub Kontakt

PANON	DOBRODOŠLI NA PANON STRANICE
SLAVONIJA I BARANJA	Iako različitih nacionalnosti i religijski uvjerenja, iako nemaju iste poglede na razna pitanja politike i političkih stranaka, religije i drugih svjetonazorskih uvjerenja skupina dvadesetak znanstvenika s područja Slavonije i Baranje (mjestom stanovanja i/ili rada) više mjeseci je pripremala utemeljenje Panon instituta za strateške studije Osijek. Ovu skupinu povezuju građanske vrijednosti, uvažavanje stručnog pristupa razvoju i želja da se na nestrazačkoj osnovi unaprijedi razvojni program Slavonsko-baranjske regije (i Republike Hrvatske).
PROJEKTI	
AKTUALNO	Tako je 12. 12. 2012. godine utemeljen Panon - Institut za strateške studije, Osijek.
MULTIMEDIJA	

www.panonskih.com

PANON PRODUKCIJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
a) Objavljeni radovi	9	11	13	27	28	30
(a ₁) u Hrvatskoj	20	24	27	25	27	28
(a ₂) Međunarodna razina	-	-	-	2	1	3
(a ₃) Knjige						
b) Razvojni projekti	1	2	1	1	1	2
(b ₁) Gospodarstvo	5	1	3	2	2	2
(b ₂) Društvo						
c) Prilozi javnim politikama	-	-	2	1	3	3
(c ₁) Prilozi javnim raspisivama o strateškim dokumentima						
(c ₂) Prijedlozi za nagrade:	-	-	-	2	1	-
(c ₃) Gospodarstvo	-	-	-	3	2	-
(c ₄) Društvo						

- PANON DUGOROČNI PROJEKTI
1. Regionalna strategija korištenja obnovljivih izvora energije
  2. Razvoj industrije za preradu voća i povrća
  3. Razvoj mreže širokopojasnog pristupa
  4. „Kontesa“ (kontinentalni turizam)
  5. Povijest industrije Slavonije i Baranje

INTERNET KOMUNIKACIJA
a) Web portal
 http://www.panonskih.com (od 9.9.2014.) 22450 posjeta; 2017.= 44 postava
b) Facebook
 www.facebook.com/panon.institut (od 3.3.2015.) 71 pr.2017.= 22 posta (od 11.11.2016.) miljan.ivanovic
c) Twitter
 https://twitter.com/Panon_Institut (od 15.5.2015.) 45 fl. 2017.= 22 objave

Panon institut - Osijek

12.12.2012.
12.12.2017.

PET
GODINA
DJELO
VANJA

Osijek, 12.12. 2017.

Članovi prema mjestu boravka	
Osijek	20
Sl. gradovi	5
Sl. općinska mjesto	4
Zagreb	3
Pecs	1

PANON – institut
za strateške studije
Osijek

Članovi prema znanstvenim područjima	
TEHNIČKE	14
BIOTEHNIČKE	2
DRUŠTVENE	14
HUMANISTIČKE	3

Članovi prema znanstvenim poljima

Elektrotehnika	4
Geodezija	2
Gradbenarstvo	1
Računalstvo	3
Strojarstvo	2
Poljoprivreda	1
Tehnologija	1
Ekonomija	9
Pravo	2
Sociologija	2
Pedagogija	2
Filozofija	1
Povijest	3

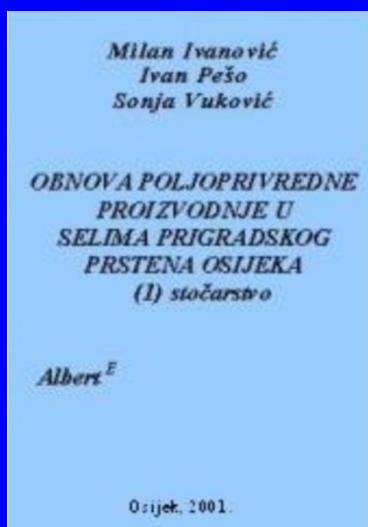
<http://www.panonskih.com>

panon.institut@gmail.com

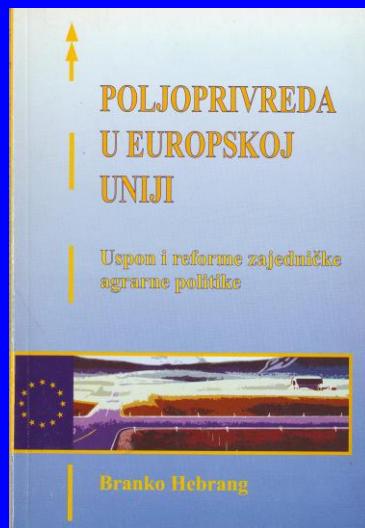
- PRIJEDLOZI PROJEKATA

- Obnovljivi izvori energije (2012.)
- Energetska učinkovitost (2012.)
- Model razvoja prehrambene industrije (2013.)
- Optičke mreže (2013.)
- Primjedbe na industrijsku strategiju RH (2014.)
- Primjedbe na strateg razvoja Osijeka (2014.)
- Neiskorišteni kapitali Slavonije i Baranje (2016.)
- PANON Seminar u Sarajevu (2016.)
- Informator - knjiga "ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE MREŽE VELIKIH BRZINA" (2017.)

Makro projekt „LOKALNI RAZVOJNI MODEL”

2001.

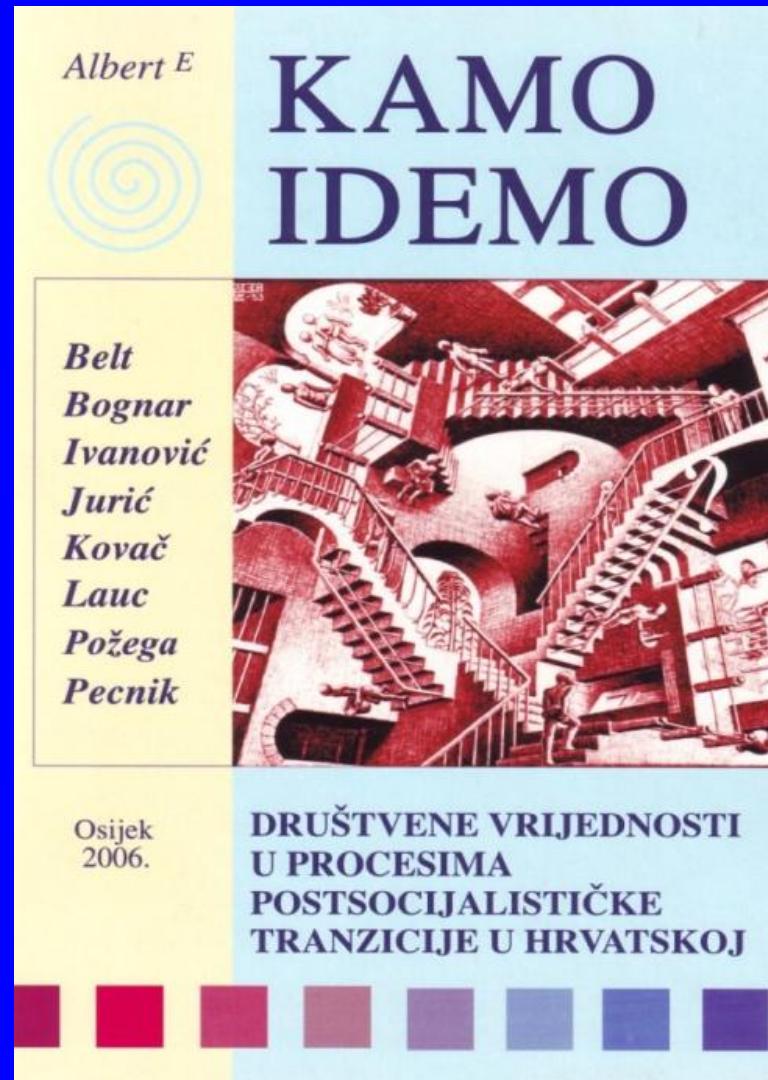
2005.

2005.

2008.

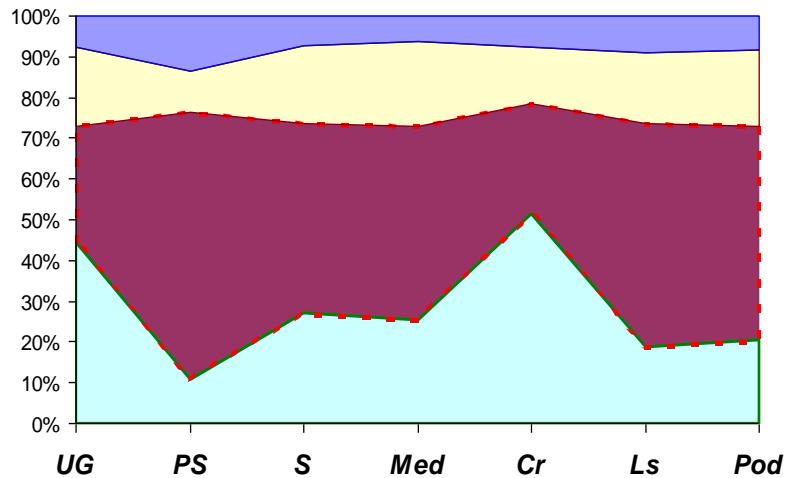

2006.

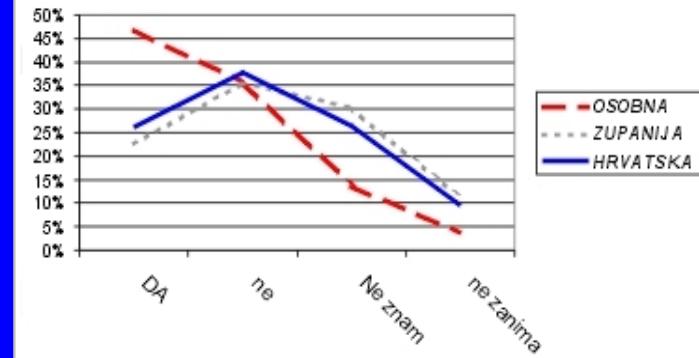
SVE PIŠE u našim
KNJIGAMA - ali
knjige treba čitati !

Istraživanje socijalne kohezije u SiB/2004.

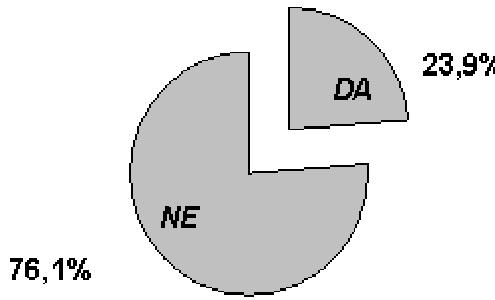
REALNO POVJERENJE U INSTITUCIJE DRUŠTVA

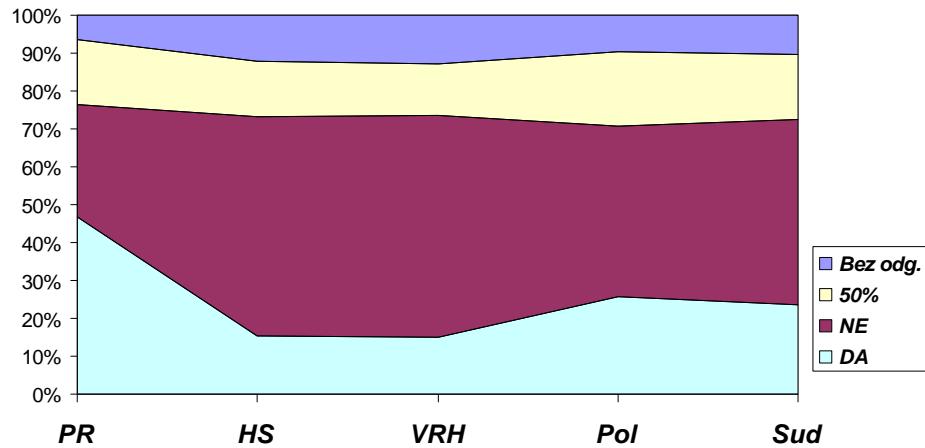
VIZIJA - PLAN ZA BUDUCNOST

VOLONTERSKA AKTIVNOST

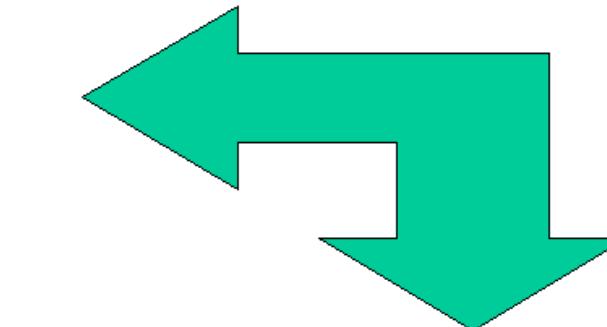
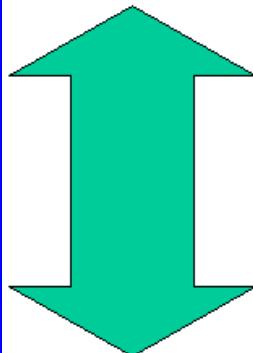
REALNO POVJERENJE U INSTITUCIJE DRŽAVE

-U takvom stanju društva NEMA RAZVOJA
- primjer sa 100 mlrd € ...

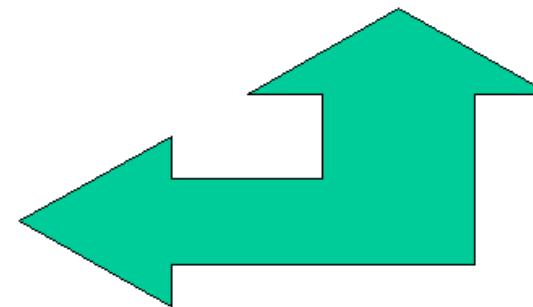
Socijalna kohezija

Povjerenje

Udruživanje

*Poštovanje
normi*

Kada ne postoji socijalna kohezija = trošenje društvene energije na "gašenje retrogradnih požara" i apatija velikog dijela stanovništva;
Demokracija postaje karikatura
(ima nas malo, a mnogo problema - nema potrebe za klanovima i klipovima)

2003.

2004.

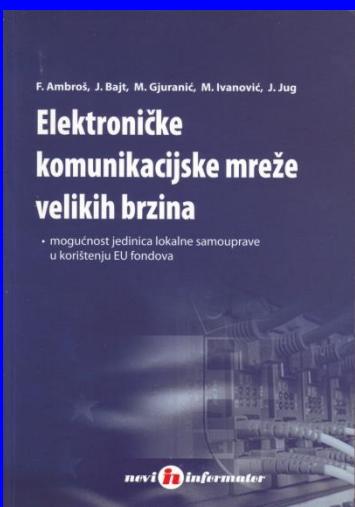
2005.

2012.

2015.

2017.

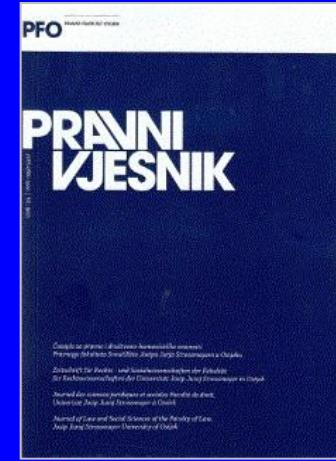
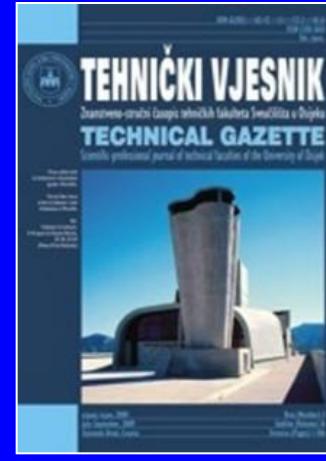
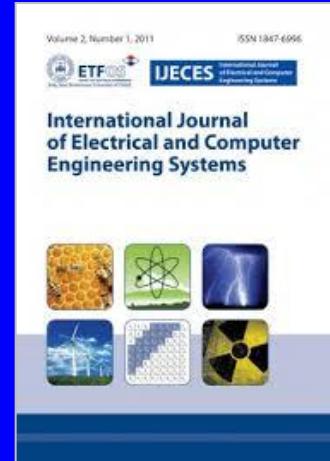
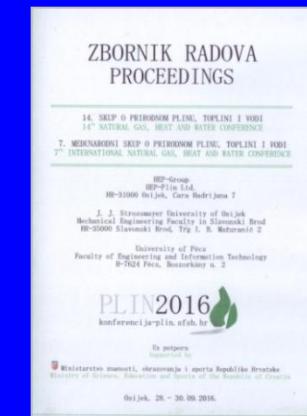
2017.

2018.

SVE PIŠE u našim KNJIGAMA - ali knjige treba čitati !

Objavljeno je stotinjak radova članova PANONA o: energetskoj opskrbi i OIE u regiji; procesima tranzicije u Hrvatskoj i socijalnoj koheziji u Slavoniji - u zbornicima znanstveno- stručnih skupova i časopisima (2012. - 2017.)

SVE PIŠE u našim KNJIGAMA - ali knjige treba čitati !

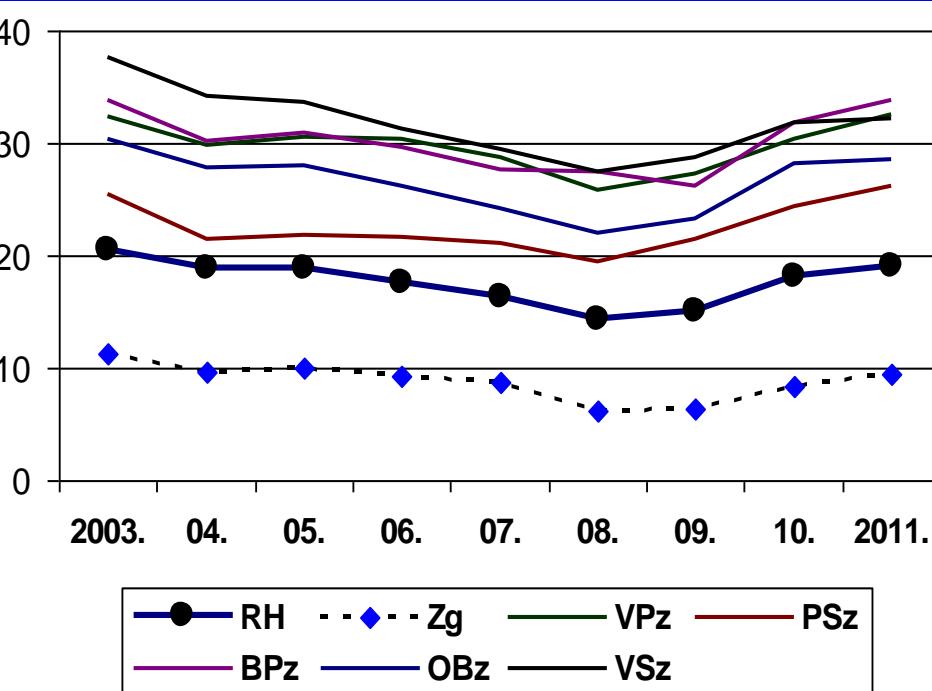

ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE SLAVONIA AND BARANJA

- Contributions for macroeconomic analysis of regional development in the Republic of Croatia -

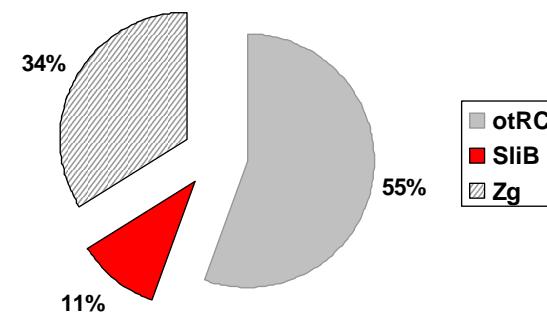
Ph.D. Milan Ivanović
Ph.D. Željko Požega

Faculty of Electrical Engineering – Osijek
Faculty of Economics - Osijek
University of J.J. Strossmayer in Osijek

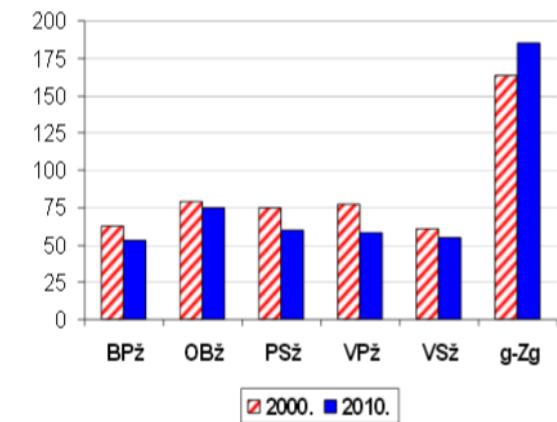

Stopa nezaposlenosti (2003.-2011.)

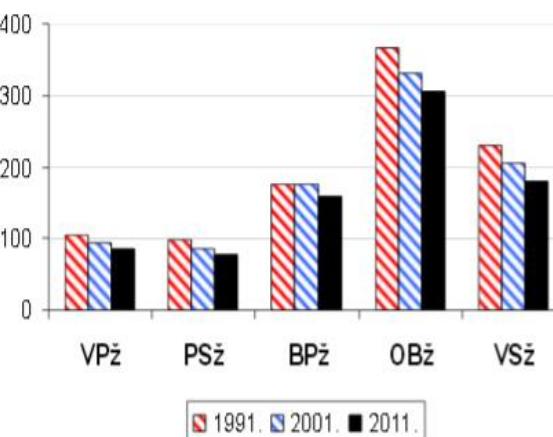
TOTAL INVESTMENTS in RC, SliB and Zg 2002 - 2007

2. BDP PO STANOVNIKU U REGIJI JE U PADU

1. REGIJA SLAVONIJA I BARANJA GUBI STANOVNISTVO

Slika 1
Broj stanovništva

Panonska nizina je prostrana ravnica u srednjoj Evropi okružena planinama Karpata, Alpa, Dinarda i balkanskim planinama. Nizina obuhvaća cijelo područje Madarske i manje (rubne) dijelove država: Austrija, Bosna i Hercegovina, Češka, Hrvatska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Srbija i Ukrajina. Najveći dio Panonske nizine leži ispod 200 m nadmorske visine.

[Početna](#) [Panon](#) [Slavonija i Baranja](#) [Projekti ▾](#) [Aktualno](#) [Multimedija](#) [Panon klub](#) [Kontakt](#)

► UVODNO O PROJEKTIMA

UVODNO O PROJEKTIMA

Panon projekti su u funkciji pokretanja razvojnog ciklusa u regiji. Takvi projekti zahtijevaju timove širokog spektra stručnjaka i dovoljno vremena u pripremi, za razliku od ustaljene prakse kako se to u nas obično radi (priklom objave najčešće „idemo prijaviti projekt“).

GRADANSKO VIDENJE HRVATSKE

Naši prilozi direktnom pokretanju razvojnog ciklusa u regiji su razvojni projekti koje artikuliramo javno i definiramo ih nakon stručne javne rasprave. Njihovo pokretanje i provedba ovise isključivo o svima nama zajedno – od pojedinog stručnjaka i različitih timova preko privrednih poduzeća i udruženja poduzetnika do lokalne samouprave i pojedinačnih župana. Aktivno je sedam projekata regionalnog značaja:

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

1. Regionalna strategija korištenja obnovljivih izvora energije
2. Razvoj industrije za preradu voća i povrća
3. Razvoj mreže širokopojasnog pristupa
4. „Kontesa“ (kontinentalni turizam)
5. Povijest Industrije Slavonije i Baranje

INDUSTRIJA PRERADE VOĆA I POVRĆA

1. Regionalna strategija korištenja obnovljivih izvora energije
2. Razvoj industrije za preradu voća i povrća
3. Razvoj mreže širokopojasnog pristupa
4. „Kontesa“ (kontinentalni turizam)
5. Povijest Industrije Slavonije i Baranje

ŠIROKOPOJASNI PRISTUP

2012.

Panonska nizina je prostrana ravnica u srednjoj Evropi okružena planinama Karpata, Alpa, Dinarda i balkanskim planinama. Nizina obuhvaća cijelo područje Madarske i manje (rubne) dijelove država: Austrija, Bosna i Hercegovina, Češka, Hrvatska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Srbija i Ukrajina. Najveći dio Panonske nizine leži ispod 200 m nadmorske visine.

[Početna](#) [Panon](#) [Slavonija i Baranja](#) [Projekti ▾](#) [Aktualno](#) [Multimedija](#) [Panon klub](#)

Kontakt

UVODNO O PROJEKTIMA

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

STRATEGIJA ZA KORIŠTENJE OBNOVLJIVIH IZVORA SLAVONIJE I BARANJE

Na početku - vratimo se koje desetljeće unatrag i pogledajmo prema današnjici slavonske referencije, što se može smatrati slavonskim doprinosom hrvatskoj (a u ono vrijeme i jugoslavenskoj) energetički i energetskoj politici?

Vidi opširnije o strategiji za korištenje obnovljivih izvora Slavonije i Baranje.

- Program učinkovitog korištenja energije na području OBŽ
- Korištenje OIE i plinski konzum u regiji
- Potencijali i mogućnosti korištenja biomase na području Slavonije i Baranje
- Program poticanja biogoriva na području OBŽ

2013.

Projekt „SLAVONSKA MREŽA“ - dnevnik aktivnosti

www.panon.eu/

Objavljeni Panon projekti

Panonska nizina je prostrana ravnica u srednjoj Evropi okružena planinama Karpata, Alpa, Dinarda i balkanskim planinama. Nizina obuhvaća cijelo područje Madarske i manje (rubne) dijelove država: Austrija, Bosna i Hercegovina, Češka, Hrvatska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Srbija i Ukrajina. Najveći dio Panonske nizine leži ispod 200 m nadmorske visine.

[Početna](#) [Panon](#) [Slavonija i Baranja](#) [Projekti ▾](#) [Aktualno](#) [Multimedija](#) [Panon klub](#)

Kontakt

UVODNO O PROJEKTIMA

GRADANSKO VIDENJE HRVATSKE

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

► INDUSTRIJA PRERADE VOĆA I POVRĆA

ŠIROKOPOJASNI PRISTUP

Projekt „SLAVONSKA MREŽA“ - dnevnik aktivnosti

INDUSTRIJA PRERADE VOĆA I POVRĆA

Proizvodnja i prerada voća i povrća su tradicionalna djelatnosti na području Slavonije i Baranje i ova je industrija u regiji bila vrlo razvijena do kraja 90-tih godina prošlog stoljeća, čak se može govoriti i o komparativnoj prednosti ovih proizvodnji. Nažalost - u proteklih 20-tak godina stvari su se promjenile na loše i danas možemo konstatirati:

- (a) ove proizvodnje nema u okvirima koje omogućuju prirodni resursi, stručnjaci, tehnologija i radna snaga,
- (b) prirodni resursi u ovoj proizvodnji nisu iskoristeni,
- (c) vrlo je velika nezaposlenost stručnjaka i radne snage u regiji i
- (d) desetine tisuća tona ovih proizvoda (svježe i prerađeno voće i povrće) se uvozi u RH u vrijednosti od više stotina miliona US dolara.

Detaljnije o ovome projektu u narednim tekstovima:

- Razvoj industrije za preradu voća i povrća na području Slavonije i Baranje
- Panon debata o razvoju industrije za preradu voća i povrća

NASTOJANJA DA SE O PROJEKTU JAVNO RASPRAVI

Panonska nizina je prostrana ravnica u srednjoj Evropi okružena planinama Karpata, Alpa, Dinarda i balkanskim planinama. Nizina obuhvaća cijelo područje Madarske i manje (rubne) dijelove država: Austrija, Bosna i Hercegovina, Češka, Hrvatska, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Srbija i Ukrajina. Najveći dio Panonske nizine leži ispod 200 m nadmorske visine.

[Početna](#) [Panon](#) [Slavonija i Baranja](#) [Projekti ▾](#) [Aktualno](#) [Multimedija](#) [Panon klub](#) [Kontakt](#)

UVODNO O PROJEKTIMA

GRADANSKO VIDENJE HRVATSKE

OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

INDUSTRIJA PRERADE VOĆA I POVRĆA

► ŠIROKOPOJASNI PRISTUP

Projekt „SLAVONSKA MREŽA“ - dnevnik aktivnosti

- Cilj projekta „Slavonska mreža“ je omogućiti pristup ŠPI u 75% naselja u 5 ŠIB županija do 2015. godine – kako je to prevideno Strategijom razvoja širokopojasnog pristupa u RH od 2012. do 2015. godine kao i Digitalnom agendum EU.
- „Slavonska mreža“ nije inicijalno Panon projekt (iako je Panon uključen u njegovu realizaciju), ali ovdje se projekt prikazuje kao informacija stručnoj javnosti; možda neka projektna rješenja i naša iskustva budu od koristi u pripremi sličnih projekata.
- Više o radu na ovom projektu u našim (izabranim) radovima;
- Razvoj mreže širokopojasnog pristupa Internetu na području Slavonije i Baranje
- „Slavonska mreža“ - idejni projekt
- Izgradnja komunalne infrastrukture i razvoj optičke mreže
- Osnivanje konzorcija „Slavonska mreža“
- Modeli investiranja u svjetlosne mreže
- Investicijski projekt „Slavonska mreža“
- Posebni pravni režimi na infrastrukturi - zadatak geodetskih i topografskih inženjerijskih snosinja
- Praćenje imovinsko pravnih poslova na elektroničko komunikacijskoj infrastrukturi
- Infrastruktura u prostornom planiranju - pretpostavka realizacije „Slavonske mreže“
- Ekonomski učinci investiranja u širokopojasni pristup

2013.

PANON KONCEPT PROJEKTA "SLAVONIJA" (2016.)

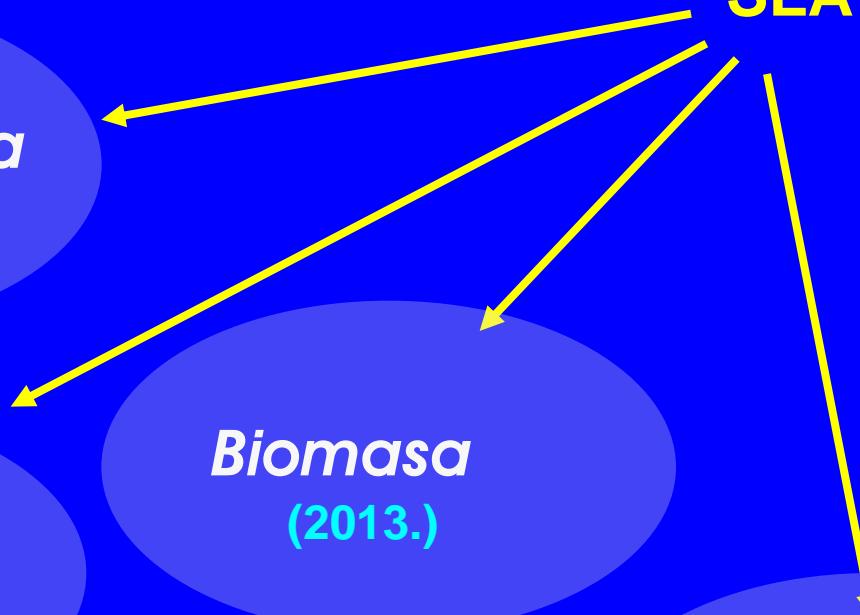
SLAVONIJA 2020.

*Prehrambena
industrija*
(2013.)

*"Slavonska
mreža"*
(2013.)

Biomasa
(2013.)

*Gradanska
tradicija*
(2016.)

Sveučilište
u Osijeku

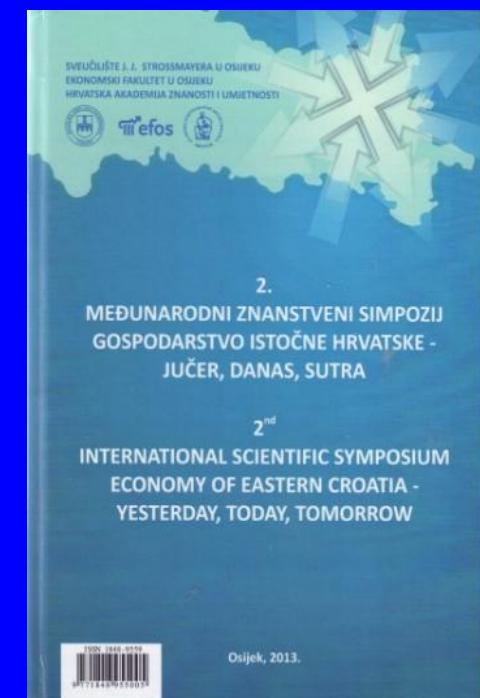
Strojogradnja

Građevinska
industrija

PREHRAMBENA INDUSTRIJA

Poljoprivredni
proizvođači

- Veliki uvoz voća i povrća i njihovih prerađevina
  - Značajne površine neobrađenog zemljišta
  - Velika nezaposlenost i iseljavanje
  - Značajni prirodni resursi (tlo, klima, vлага)
  - Značajna tradicija u regiji
  - Multiplikativni učinci (ambalaža itd.)
  - Mogućnost izvoza
- = JEDNAŽDBA RAZVOJA koju naša politika ne rezumije

(2013.)

Sveučilište
u Osijeku

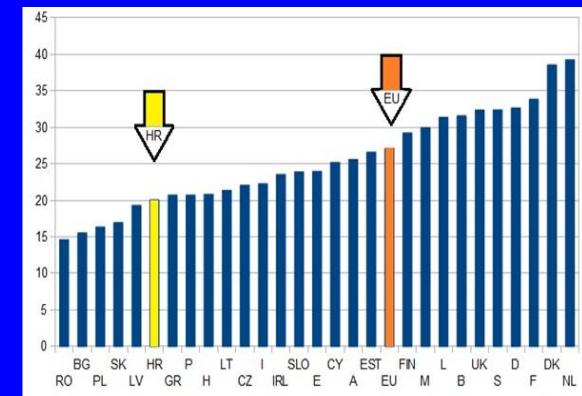
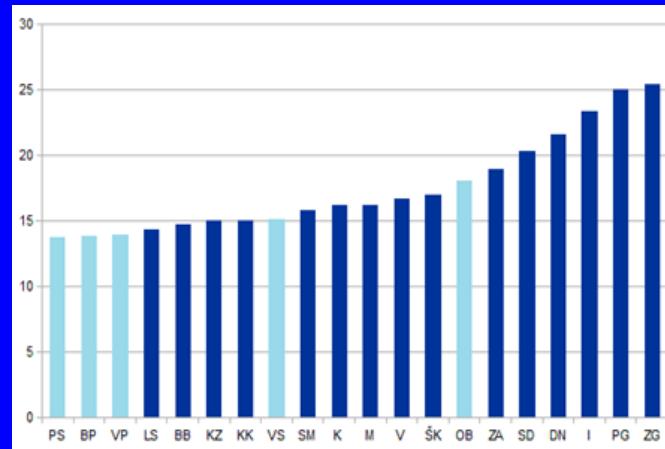
Projektni
radovi

Izvedbeni
radovi

SLAVONSKA MREŽA

Tele_operatori
&
JLS

Uvođenje širokopojsnog
pristupa (za Internet i druge
telekom_usluge) danas je
važnije za razvoj regije
nego što je u ono vrijeme
bila izgradnja željeznice ili
elektrifikacija. (2013.)

F. Ambroš, J. Bajt, M. Gjuranić, M. Ivanović, J. Jug

Elektroničke komunikacijske mreže velikih brzina

- mogućnost jedinica lokalne samouprave
u korištenju EU fondova

Sveučilište
u Osijeku

Strojogradnja

BIOMASA

Energetika

Poljoprivredni
proizvođači

- Uvoz nafte i plina u RH
- Uvoz električne energije u RH
- Značajni poticaji za el. en. iz VE u RH
- A IMAMO veliki neiskorišten energetski potencijal biomase u regiji
- Razvoj istraživačkih i stručnih institucija, razvoj industrije, mogućnost zapošljavanja i smanjena uvozne ovisnosti

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET OSJEK

Milan Ivanović
Hrvoje Glavaš

Potencijali i mogućnosti korištenja
biomase iz ratarske, voćarske i
vinogradarske proizvodnje u
energetske svrhe na području
regije Slavonije i Baranje

STUDIJA

Osijek, 2013.

(2013.)

Sveučilište
u Osijeku

GRAĐANSKA TRADICIJA

Kulturne
institucije

Lokalni
mediji

Udruge
građana

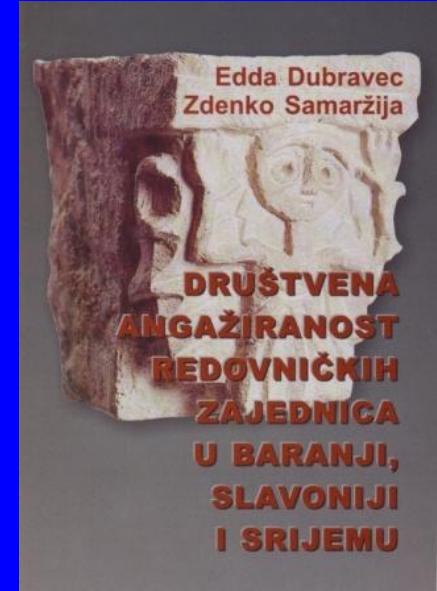
- Nezavršeni procesi tranzicije
- Slaba socijalna kohezija
- Nedовоjno udruživanje
- Bujanje retrogradnih pojava
- Iseljavanje iz Slavonije

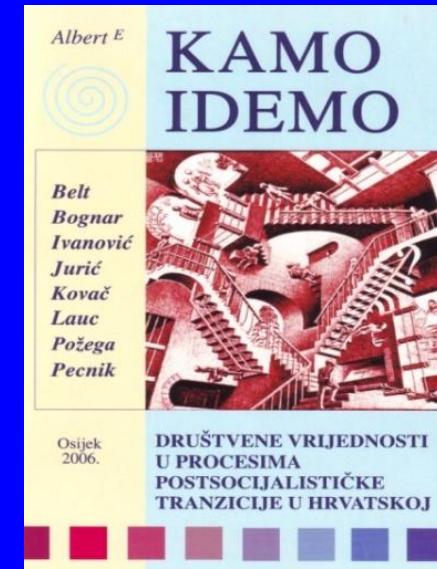
(2005.)

(2009.)

(2015.)

(2005.)

LOKALNI RAZVOJNI MODEL

Model realizacije = više-etapni pristup.

- 1) Mobilizacija čelnika JLS - informirati ih o planu provredbe projekta, odnosno s njima raspraviti o mogućnostima provedbe.
- 2) U onim općinama-gradovima koji pokažu interes – u drugoj etapi kreće proces:
  - (a) edukacije lokalnih stručnjaka,
  - (b) procjene lokalnih prirodnih potencijala kao sirovinske osnove,
  - (c) procjene (popis) postojeće infrastrukture
  - (d) procjene lokalnih ljudskih resursa (+tradicija) - srednjeročni rok,
  - (e) razmatranja razvojnih šansi i definiranje konkretnih projekata,
  - (f) stvaranja lokalnih razvojnih timova,
  - (g) udruživanje poduzetnika na investicijskom projektu
  - (h) osnivanje općinskih fondova/zaklada samo za izgradnju pogona
- 3) Izrada projekata + lobiranje za finansijske instrumente ...
(+ osnivanje mjesnih fondacija za lokalni razvoj; $1+1+1+1+1 = 5$)